

Hoeksch Lyceum

Taalbeleidsplan

Inhoud

- 1 Voorwoord
- 2 Schoolprofiel
- 3 Aanleiding
- 4 Visie op taal
- 5 Analyse van de situatie m.b.t. taal
- 6 Doelstellingen en plan van aanpak
- 7 Voorwaarden
- 8 Tijdpad en communicatie
- 9 Financiering

Bijlage

- Profielschets en taakomschrijving taalcoördinator

Gebruikte literatuur/bronnen

- www.taalenrekenen.nl
- Presentatie Taal- en rekenbeleidsplannen – Meike Berben, Zeger van Hoffen, juni 2011
- Staatscourant nr. 13602 Regeling van de Minister van OCW VO/309740
- Presentatie Lydia van Deelen, RSG “Hoeksche Waard” , maart 2011
- Steunpunt Taal & Rekenen VO / Regelgeving referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen

1 Voorwoord

Taalbeleid omvat alle maatregelen die een school treft om op structurele en systematische wijze de taalvaardigheid van leerlingen te vergroten en het onderwijs (taal)toegankelijker te maken. Het zijn maatregelen in de les en buiten de les, maatregelen op het gebied van programmering, materiaal en didactiek. Deze maatregelen zijn:

- structureel, omdat het gaat om blijvende veranderingen in het onderwijs;
- systematisch, omdat ze worden uitgevoerd volgens een vooraf vastgelegd plan.

Taalbeleid gaat over onderwijsinhoudelijke vraagstukken: wat is er nodig om te werken aan de verbetering van taalvaardigheid van leerlingen; hoe kan taal geleerd worden in een geïntegreerde context en hoe kan gewerkt worden aan het ontwikkelen van deelvaardigheden in een individuele aanpak?

Bij de vormgeving van taalbeleid hebben we te maken met:

- organisatieontwikkelingsvraagstukken: hoe kan het taalonderwijs en de taalondersteuning effectief worden gepositioneerd; wie is eindverantwoordelijk; welke taken en bevoegdheden hebben directie, teamleiders, teams, talendocenten en beroepsvakdocenten?
- veranderkundige vraagstukken: hoe kan het management taalbeleid effectief implementeren; hoe kan een cultuurverandering teweeg worden gebracht zodat alle docenten taalbewuster worden?

Door zowel aan het *Wat* als aan het *Hoe* te werken zorgt taalbeleid voor een blijvende kwaliteitsverbetering van het onderwijs en uiteindelijk voor meer succesvolle leerlingen.

alle medewerkers van de school op de hoogte zijn van dit taalbeleidsplan en zich actief inzetten voor het verhogen van het taalniveau in en buiten de klassen. De Directie is de opdrachtgever en eigenaar van het plan. De teamleiders faciliteren de uitvoering, maken taalbeleid belangrijk in de POP-gesprekkencyclus en zorgen voor heldere taak- en functieomschrijvingen. Verder dragen zij zorg voor leerlingen met taalachterstanden.

De nog te benoemen taalcoördinator zorgt voor de implementatie en uitwerking van het taalbeleidsplan. Alle docenten zijn daarnaast verantwoordelijk voor de uitvoering van taalrijk onderwijs. Binnen alle vakken moet de taalvaardigheid zowel mondeling als schriftelijk worden verbeterd, waarbij de leesvaardigheid, de woordenschat en grammaticale groei op alle terreinen moeten worden uitgebreid. *Elke docent is taaldocent*. Er zal dan ook veel gevraagd worden van docenten: tijd en inzet om bij te scholen, programma's uit te proberen, keuzes te maken, te overleggen en lesprogramma's aan te passen.

Dit plan is een advies aan de directie hoe we het taalbeleid op het Hoeksch Lyceum vorm zouden kunnen geven. In dit document worden de lijnen uitgezet, maar er zal nog heel veel moeten worden uitgewerkt en ingevuld. Een taak die door de taalcoördinator in samenwerking met het MT zal moeten worden uitgevoerd, niet alleen door één persoon (taalcoördinator).

Onder begeleiding van CPS Onderwijsontwikkeling en Advies is dit plan opgesteld en uitgewerkt samen met de werkgroep Taal: Anita Visser (teamleider Mavo), Carla Beverwijk (docent Nederlands) en Jeske le Clercq (docent wiskunde). Met dit plan wordt een eerste stap gezet en richting bepaald in het ontwikkelen van taalbeleid.

April 2013

2 Schoolprofiel

Gegevens van de school:

Stichting OVO Hoeksche Waard, vestiging Hoeksch Lyceum

Hoefsmid 1

3263 CC Oud Beijerland

Op de locatie Hoeksch Lyceum wordt lesgegeven aan Mavo-tl, Havo en Vwo/Gymnasium.

De school bestaat uit ca. 850 leerlingen.

De directie bestaat uit de rector van het Hoeksch Lyceum en drie teamleiders.

Elke docent behoort tot één van de teams/afdelingen.

Ook zijn er vaksecties onder leiding van een sectievoorzitter.

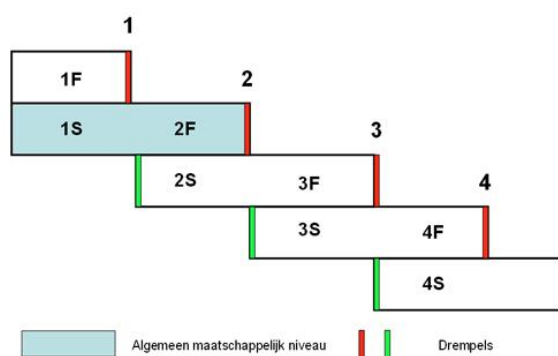
Op het Hoeksch Lyceum is momenteel geen taalcoördinator. Er is wel een remedial teacher.

3 Aanleiding

Extern

Het huidige kabinet legt de nadruk op onderwijsverbetering. Nederland moet qua prestaties weer in de internationale top 10 (PISA-onderzoek) komen. In het kader hiervan worden de scholen strenger gemonitord en wordt er een grotere druk op de scholen gelegd om het onderwijs te verbeteren. In artikel 6c van de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO) wordt gesteld dat scholen verplicht zijn tot een structurele en herkenbare aanpak van achterstanden in taal en rekenen. De Inspectie van het onderwijs voert tot zomer 2014 een stimuleringsbeleid om scholen te bewegen tot implementatie van zo'n aanpak. M.i.v. zomer 2014 worden scholen en besturen actief aangesproken als ze niet aan de wettelijke eisen voldoen.

Ook is de slaag/zakregeling aangepast: voor Nederlands, Engels en wiskunde mogen de leerlingen per 2012-2013 bij de eindcijfers nog maar één vijf halen. In 2014-2015 worden de eindexamenleerlingen getoetst op de referentieniveaus taal¹ (www.taalenrekenen.nl). Voor Mavo geldt dat bij de normering van de CE's Nederlands vanaf 2015 wordt uitgegaan van de prestatie-eisen die voortvloeien uit 2F. De moeilijkheidsgraad van het CE Nederlands kan daardoor hoger zijn dan in de voorgaande examenjaren. Bij de normering van de CE's voor Havo wordt uitgegaan van de prestatie-eisen die voortvloeien uit 3F en 4F voor Vwo. De moeilijkheidsgraad van het CE Nederlands kan daardoor hoger zijn dan in de voorgaande examenjaren. Daarnaast komt er nog een diagnostische onderbouwtoets.

Figuur 1 De referentieniveaus taal

De niveaubeschrijvingen voor de referentieniveaus van het domein taal zijn:

1. Mondelinge taalvaardigheid, met de drie subdomeinen gespreksvaardigheid, luistervaardigheid en spreekvaardigheid.
2. Leesvaardigheid, met de twee subdomeinen: lezen van zakelijke teksten en lezen van fictionele, narratieve en literaire teksten.
3. Schrijfvaardigheid. Schrijven wordt ruim opgevat, het gaat om het produceren van creatieve en zakelijke teksten.
4. Begrippenlijst en taalverzorging. In de begrippenlijst staan termen en concepten die leerlingen en docenten nodig hebben om over taalvaardigheid van gedachten te wisselen. Bij taalverzorging gaat het om zaken die in dienst staan van een verzorgde schriftelijke taalproductie.

Intern

Leerlingen die de lessen niet goed kunnen volgen door taalachterstand, vormen ook op onze school een probleem. Dat maken we op uit de resultaten van de Cito VAS (zie blz. 7) maar ook uit de signalen die wij krijgen van de vakdocenten. Vaak zijn leerlingen onvoldoende vertrouwd met het taalgebruik in de lesmethoden. De voor de docent zo vanzelfsprekende vaktaal is voor sommige leerlingen soms onbegrijpelijk en vraagt extra uitleg op het (taal)niveau van de leerlingen. Docenten hebben vaak te weinig kennis van deze taalproblemen, noch van de gevolgen die deze kunnen hebben voor leerlingen, om hierop tijdens hun lessen in te kunnen spelen. Uit de analyse van de Cito-VAS gegevens blijkt dat een vakoverstijgende aanpak op taalgebied nodig is.

¹ Kamerbrief 19 december 2012

Taalbeleid is een goede aanvulling op het gehele zorgbeleid binnen het Hoeksch Lyceum. Hoewel in de praktijk ad hoc maatregelen worden genomen en sommige leerlingen met behulp van remedial teaching ondersteund worden, is niet eerder een algemeen beleid geformuleerd. Hiermee hebben we bij deze, schooljaar 2012-2013, een start gemaakt. Omdat de expertise binnen het Hoeksch Lyceum ontbreekt, is de hulp van CPS Onderwijsontwikkeling en Advies ingeschakeld om te ondersteunen bij het ontwikkelen van het taalbeleidsplan en het uitvoeren van taalverbeteracties.

4 Visie op taal

Het Hoeksch Lyceum heeft haar visie als volgt omschreven in het Schoolplan 2012-2016:

De overtuiging van waaruit wij willen werken en de school die we willen zijn, komt tot uiting in onze visie “elk kind toerusten voor een toekomst met succes” waarbij wij uitgaan van het volgende:

- *Iedere leerling heeft talenten. De ambitie om deze te ontwikkelen wordt door het HL gestimuleerd. Hierdoor zal elke leerling succeservaringen hebben.*
- *Ouders, medewerkers en leerlingen delen in de verantwoordelijkheid voor het succes van leerlingen op school.*
- *Wij geloven in de waarde van de ontwikkeling van de intellectuele, artistieke, sociale en fysieke kwaliteiten van elke persoon.*
- *Zowel zelfstandigheid als het samenwerkend vermogen van de leerlingen wordt ontwikkeld.*
- *Goede resultaten komen voort uit de reële eisen die wij stellen aan alle medewerkers en leerlingen.*
- *De school heeft de verplichting om leerlingen voor te bereiden op hun mogelijkheden na het voortgezet onderwijs in een steeds veranderende en veeleisende samenleving.*
- *Goed onderwijs komt voort uit een voortdurende betrokkenheid en dialoog tussen medewerkers van het HL, ouders, leerlingen en samenleving.*
- *Leren vindt plaats in een veilige, ordelijke omgeving.*

Kortom, onze ambitie is een sociaal vaardige leerling af te leveren die gesteund door optimale leeropbrengsten succesvol zijn/haar weg kan vinden in vervolgonderwijs en maatschappij.

De missie luidt als volgt:

Het HL is voor leerlingen, hun ouders en haar medewerkers een school:

- *die haar leerlingen een stevig fundament biedt voor hun verdere persoonlijke en sociale groei naar evenwichtige en verantwoordelijke jonge mensen, die zowel zelfstandig als in groepsverband goed kunnen functioneren in een pluriforme- en multiculturele samenleving;*
- *waar ouders kunnen vertrouwen op professionele en betrokken medewerkers die in dialoog met de ouders het beste uit hun kinderen halen. In deze dialoog is er wederzijdse erkenning van elkaars rol in het ontwikkelingsproces van het kind en de wil tot samenwerking in het belang van dat kind;*
- *die medewerkers in staat stelt om gezamenlijk een werkklimaat te scheppen waarin plezier, beroepstrots, persoonlijke en professionele ontwikkeling wezenlijke elementen zijn.*

De visie en de missie leggen de nadruk op het halen van het maximale uit leerlingen en de voorbereiding op de maatschappij. Op deze elementen is de visie op taal gebaseerd.

De visie op taal luidt als volgt:

Taal is een van de belangrijkste instrumenten waarmee we communiceren. Op school wordt uitgegaan van een bepaalde basiskennis op taalgebied. Met onvoldoende kennis kunnen geen optimale resultaten behaald worden. Het Hoeksch Lyceum wil haar leerlingen zodanig opleiden dat ze zich goed schriftelijk en mondeling kunnen uitdrukken en zich zodoende goed kunnen redden in de maatschappij. De door de overheid vastgestelde referentieniveaus zijn hierbij leidend.

Wij streven naar de volgende situatie:

- *Taal moet voor de leerlingen geen struikelblok vormen om maximaal resultaat te behalen;*
- *Elke docent is zich bewust van de specifieke taalproblemen van alle leerlingen;*
- *Elke docent beschikt over de vaardigheid om eigen lessen en lesstof en leermiddelen te screenen op toegankelijkheid voor de leerling. Met andere woorden, de docent weet waar de leerling op stukloopt en kan de helpende hand bieden en op deze manier “onderwijs op maat” bieden;*
- *In elke les, bij elk vak, wordt aandacht besteed aan taal om de lesstof en de opdrachten goed te kunnen begrijpen;*
- *Elke docent is voldoende taalvaardig.*

In hoofdstuk 6 is deze ideale situatie vertaald naar doelstellingen.

5 Analyse van de situatie m.b.t. taal

Aan de hand van de door CPS ontwikkelde Quicksan "Taal in kaart" heeft de werkgroep Taal in februari 2013 een analyse gemaakt van de huidige stand van zaken. Dit leidt tot het volgende beeld:

- De school is bezig met visieontwikkeling op het gebied van taalbeleid.
- De organisatie van het taalbeleid is niet duidelijk uitgewerkt, zo is er nog geen taalcoördinator aangesteld.
- Taalgericht onderwijs maakt niet/nauwelijks deel uit van het integraal personeelsbeleid (IPB).
- De rol van het vak Nederlands is onduidelijk. Is het ondersteunend aan het leerproces in alle vakken of een vak apart?
- Op dit moment is de school bezig met een verbeterplan met allerlei interventies om de cultuur meer open te maken bijvoorbeeld door collegiale intervisie (onderling lesbezoek met feedback).
- Er vindt door middel van RT begeleiding plaats voor leerlingen met taalachterstanden. Het aantal uren RT is echter beperkt.

Uit de Quick Scan blijkt dat de school wat taalbeleid betreft nog op een nulpunt staat. Er is –buiten het vak Nederlands- op dit moment geen sprake van een gerichte aanpak om de taalvaardigheid van de leerlingen te vergroten.

In de bijlage staat een SWOT analyse van de school m.b.t. taal.

Toetsing

Om vast te kunnen stellen wat het taalniveau van de leerlingen is, maken we gebruik van toetsen. De toetsen in de methode Nederlands bieden handvatten voor het vaststellen van mogelijke achterstanden en geven aanwijzingen voor het geven van remedial teaching.

De school diagnosticeert alle leerlingen bij aanvang van hun schoolloopbaan door middel van een analyse van het Onderwijskundig Rapport van de basisschool en het afnemen een dyslexiedictee (Het Wonderlijke Weer). Het rapport wordt geanalyseerd door de teamleider van de brugklassen en de BOVO, het dictee door de remedial teacher. Daarnaast worden in de klassen 1 t/m 3 de Cito-VAS toetsen afgenomen. Bij de constatering van individuele achterstanden wordt er een begeleidingsplan opgesteld. Leerlingen met dyslexie krijgen een zogenaamde dyslexiekaart met aanbevelingen voor de docenten.

In leerjaren 1, 2 en 3 wordt standaard de Cito-VAS afgenomen in verband met determinatie. In de rapportage worden de prestaties van de leerlingen vergeleken met de gemiddelde prestaties op het niveau van de toets, een niveau lager en een niveau hoger. In de toetsen zijn op dit moment de volgende vaardigheden opgenomen: Nederlands leesvaardigheid, Nederlands woordenschat, taalverzorging, Engels leesvaardigheid, Engels woordenschat (in Toets 0 en Toets 1) en rekenen/wiskunde. Op dit moment worden de toetsresultaten alleen gebruikt bij de adviezen aan de leerlingen met betrekking tot het vervolg van hun schoolloopbaan. Om efficiënt en doelgericht te werken aan (taal)achterstanden, zullen we aan de slag moeten met deze gegevens. Zo blijkt uit de Cito-VAS toets 2011-2012 (zie hieronder) dat op een aantal niveaus de leerlingen te laag scoren op het gebied van Taalverzorging en Leesvaardigheid.

Cito-VAS gegevens 2011-2012

-1 vmbo-t	: 10 vd 47 leerlingen scoren lager dan 1F voor Taalverzorging
-1 vmbo-t	: 16 vd 47 leerlingen scoren lager dan 1F voor Leesvaardigheid
-1 havo/vwo	: 20 vd 90 leerlingen scoren 1F of lager voor Taalverzorging
-1 havo/vwo	: 6 vd 90 leerlingen scoren 1F of lager voor Leesvaardigheid
-2 vmbo-kgt	: 6 vd 43 leerlingen scoren lager dan 1F voor Taalverzorging
-2 vmbo-kgt	: 1 vd 43 leerlingen scoort lager dan 1F voor Leesvaardigheid
-2 vmbo-kgt	: 15 vd 43 leerlingen scoren 3F of hoger voor Leesvaardigheid
-2 havo/vwo	: 13 vd 122 leerlingen scoren 1F of lager voor Taalverzorging
-2 havo/vwo	: 2 vd 122 leerlingen scoren 1F voor Leesvaardigheid
-3 vmbo-kgt	: alle leerlingen zijn op niveau of hoger voor Leesvaardigheid
-3 havo/vwo	: 5 vd 75 leerlingen scoren 2F niveau voor Leesvaardigheid
-3 havo /vwo	: 70 van de 75 leerlingen op niveau of hoger voor Leesvaardigheid

De analyse van de eindexamenresultaten Nederlands door het Cito-computerprogramma Wolf kunnen ook een indicatie zijn voor het taalniveau van de leerlingen. Vanaf 2014-2015 is het eindexamen Nederlands geijkt aan de referentieniveaus.

Waarschijnlijk wordt vanaf 2015/2016 de diagnostische onderbouwtoets taal verplicht (*bron: Steunpunt taal en rekenen vo*). De uitslag van deze toets kan ook richting geven aan het taalbeleid.

6 Doelstellingen en plan van aanpak

Elke docent is taaldocent: taalonderwijs is geen zaak van taalvakken alleen. Er moet actief worden (samen)gewerkt om taalachterstanden te bestrijden en taalontwikkeling te structureren en voortvarend te stimuleren. Het taalbeleidsplan geldt dan ook voor alle leerwegen.

De werkgroep Taal formuleert de volgende doelstellingen op het gebied van taalbeleid:

1. Er wordt een taalcoördinator aangesteld.
2. a) Bewustwording van de essentie van taal in het gehele onderwijsproces, gedragen door alle medewerkers.
b) Verbeteren van de taalvaardigheid van alle docenten.
3. Steunlessen voor die leerlingen die scoren onder hun niveau ten behoeve van het wegwerken van achterstanden.
4. Vakoverstijgende afspraken op het gebied van:
 - a) taalverzorging
 - b) schriftelijke opdrachten (verslagen e.d.)
 - c) mondelinge presentaties

Hieronder volgt een verdere uitwerking van deze doelstellingen, in een plan van aanpak (smart² geformuleerd).

1. Er wordt een taalcoördinator aangesteld.

- (s) Er wordt een taalcoördinator aangesteld.
- (m) Per mei 2013.
- (a) De schoolleiding wijst uren toe aan de taalcoördinator.
- (r) Een taakomschrijving van de taalcoördinator is opgesteld. Zie bijlage voor verdere taakomschrijving taalcoördinator.
- (t) Ieder jaar schrijft de taalcoördinator een evaluatierapport voor het MT.

2a. Bewustwording van de essentie van taal in het gehele onderwijsproces, gedragen door alle medewerkers.

- (s) Alle medewerkers kennen de taalvaardigheden op 2F-niveau voor Mavo, 3F-niveau voor Havo en 4F-niveau voor Vwo en handelen daarnaar.
- (m) De kennis en de manier van anticiperen wordt besproken tijdens het jaarlijkse POP-gesprek. Het gaat daarbij om de manier waarop de docent aandacht besteedt aan taal en taalverwerving in het contact met een leerling.
- (a) De taalcoördinator ontwikkelt en verspreidt een taalreflectieformulier voor de teamleider en voor de docent.
- (r) De formulieren zijn de basis voor het kunnen voeren van een popgesprek over taalvaardigheden. Het invullen en inleveren van het formulier zijn verplichtingen.
- (t) Het formulier wordt ieder jaar ingevuld voor het POP-gesprek. Voor nieuwe docenten worden taalvaardigheden een onderdeel van het aannamegesprek.

2b. Verbeteren van de taalvaardigheid van alle docenten.

- (s) Een docent beheerst het Nederlands op ten minste 3F niveau; bij gebleken tekortkomingen is scholing onderdeel van de deskundigheidsbevordering.
- (m) Naast een nader te bepalen toets (keuze van de directie) vormen de taalreflectieformulieren de basis voor het meten van de eigen taalsituatie van de medewerker. Daarnaast wordt de schoolbrede aanpak met betrekking tot het taalverbetertraject toegelicht en vindt training voor het geven van een taalrijke les plaats, aan het begin van het schooljaar voor alle medewerkers.
- (a) De taalcoördinator ontwikkelt scholingsprogramma's en draagt zorg voor de uitvoering ervan.
- (r) Het in kaart brengen van de individuele scholingsbehoefte, het voorbereiden en uitvoeren van de brede scholing is onderdeel van de deskundigheidsbevordering.

² specifiek – meetbaar – acceptabel – realistisch - tijdsgebonden

(t) Individuele trajecten vangen aan in januari 2014. De betreffende medewerker maakt met de directie prestatieafspraken binnen een vastgestelde termijn.

3. Steunlessen voor die leerlingen die scoren onder hun niveau ten behoeve van het wegwerken van achterstanden.

(s) Voor die leerlingen die scoren onder het minimale niveau van hun leerweg, komen er steunlessen om de achterstanden weg te werken.

(ma) In de brugklas wordt de achterstand bepaald op basis van het Onderwijskundig Rapport en in het vervolg op basis van de Cito-VAS toetsen. Bij Mavo zijn er steunlessen voor leerlingen die onder 1F scoren. De Havo-leerlingen moeten eind derde klas op minimaal niveau 2F zitten. Het Vwo moet eind brugklas op 2F zitten, eind derde klas op 3F en uitstromen op niveau 4F.

(r) Borging wordt gezocht in de Cito-VAS toetsen. De gebruikte methode om de achterstanden weg te werken wordt gekozen door de taalcoördinator in overleg met de desbetreffende docent/sectie Nederlands.

(t) De steunlessen beginnen in januari, en eindigen nadat de leerling de referentietoets op voldoende niveau heeft gemaakt.

4. Vakoverstijgende afspraken op het gebied van:

a) taalverzorging

b) schriftelijke opdrachten (verslagen e.d.)

c) mondelinge presentaties

(s) Vakoverstijgend overleg verbindt vakken. Er is overleg over de verbetering van de taalvaardigheid van de leerlingen binnen alle sectoren. Er worden vakoverstijgend afspraken gemaakt over taalverzorging (hoe worden spel- en taalfouten meegenomen in de beoordeling?), schriftelijke opdrachten (hoe moet een schriftelijk verslag eruit zien: voorblad, indeling, bronnenverwijzing) en mondelinge presentaties (bijvoorbeeld hoe moet een presentatie opgebouwd zijn?).

(m) De directie organiseert 3x per jaar een sectieoverstijgend overleg. Een verslag van het overleg wordt ingeleverd bij de taalcoördinator.

(a) De aandachtspunten worden door de taalcoördinator geagendeerd.

(r) Drie overlegsituaties per schooljaar zijn haalbaar.

(t) Het eerste overleg vindt plaats begin schooljaar 2013-2014. Vervolgens blijft dit een vast agendapunt. De taalcoördinator evalueert de toepassing van de vakoverstijgende taalafspraken.

7 Voorwaarden

Programmatische aanpassingen.

- Er komen steunlessen voor de leerlingen die de doelen niet halen. De directie stelt een docent aan die de steunlessen gaat verzorgen.

Welke medewerkers, met welke taken

- Een taalcoördinator.
- Steunles door een getrainde docent
- Iedere docent actief in eigen les naar eigen vermogen.

Overleg en afspraken

- Taalbeleid is een vast punt bij iedere sectievergadering.
- Taalbeleid is een vast punt bij de leerlingbesprekingen die drie keer per jaar plaats vinden.
- Drie keer per jaar overleg met het hele team om de eilandcultuur te doorbreken en schoolbreed afspraken te maken of afspraken te toetsen.
- Ieder kwartaal rapporteert taalcoördinator aan de schoolleiding.

Scholing medewerkers

- Verplichte scholing voor medewerkers die 3F niet hebben gehaald.
- Mogelijke, maar geen verplichte scholing voor docenten bij bewezen taalvaardigheid op ten minste 3F niveau.
- Scholing van docenten in schoolbrede taalaanpak (iedere docent is taaldocent).

Toets- en meetinstrumenten

- Taaltoets Cito-VAS, referentietoetsen.

Draagvlak

- Draagvlak is noodzakelijk voor de voortgang. Docenten moeten doordrongen raken van het bestaan van het probleem. Ook de komende eisen vanuit het ministerie moeten aan alle docenten worden voorgelegd. Van docenten wordt verwacht dat zij zich committeren aan het plan.
- Support vanuit de schoolleiding is noodzakelijk.

8 Tjpad en communicatie

Wanneer	Wat	Wie
maart en april 2013	Nulmeting, leerlingen worden getoetst d.m.v. Cito-VAS of OKR	MT, BOVO en mentoren
apri2013	Taalbeleidsplan naar MT	Werkgroep Taal
mei 2013	Taalbeleidsplan naar MR	MT
juni 2013	Aanstellen taalcoördinator (TC)	MT
juli 2013	Presentatie taalbeleidsplan aan het OP	MT en TC
september 2013	Tijdens de informatieavond de ouders informeren over taalbeleid	MT
oktober 2013	Informatiebijeenkomst voor OP "Iedere docent is taaldocent"	MT en TC
oktober 2013	Iedere docent actief in eigen les naar eigen vermogen	Alle docenten
oktober 2013	Uitleg over het taalbeleid op de website van het Hoeksch Lyceum	TC
januari 2014	Invoering van steunlessen taal voor leerlingen met achterstand	Taaldocent
januari 2014	Basisscholen op de hoogte brengen met betrekking tot taalvaardigheid van leerlingen.	BOVO en TC
februari 2014	Taaltoets docenten	MT en TC
maart en april 2014	Leerlingen worden getoetst d.m.v. Cito-VAS	Leerlingen
juni 2014	Evaluatie	MT en TC
mei 2015	Eerste examens Nederlands met referentieniveaus geïntegreerd	

Het taalbeleid zal duidelijk gecommuniceerd moeten worden, zowel op beleidsniveau naar MT/directie, als op de 'werkvloer' naar de docenten. Na vaststelling van het taalbeleid door MT/directie, en het aanstellen van een TC, wordt een informatiemoment vastgelegd voor alle betrokkenen binnen het Hoeksch Lyceum.

Het lijkt ons goed dit moment te plannen waarbij het taalbeleid geïntroduceerd wordt. Naast de presentatie van het beleid door de directie, kan de TC worden voorgesteld. Daarmee kan het taalbeleid op het Hoeksch Lyceum formeel starten.

Voorafgaand hieraan moet in het weekbericht bekend worden gemaakt dat er een taalbeleidsplan ligt en wat de kern van het plan is. Het belang van taal bij iedere les moet duidelijk worden gemaakt zodat draagvlak kan ontstaan voor training en invoering.

Bij communicatie **binnen de school** staan de teams centraal. Taalbeleid dient daartoe bij elk teamoverleg (docentenbijeenkomsten van een leerweg) als agendapunt aan de orde te komen.

Bij communicatie **binnen het MT/de directie** staat overleg met de TC centraal. Door taalbeleid regelmatig op de agenda te zetten en de TC met regelmaat (ieder kwartaal) uit te nodigen voor verslag en overleg, kunnen alle betrokkenen goed op de hoogte blijven.

Communicatie met de ouders

Op de informatieavonden aan het begin van het schooljaar worden de ouders geïnformeerd over het taalbeleid. Op de website zal een stukje over taalbeleid komen. De ouders van leerlingen die in aanmerking komen voor steunles worden hierover ingelicht door de mentor.

Basisscholen (Acis)

Aan de basisscholen wordt het verwachtingspatroon van het Hoeksch Lyceum doorgegeven m.b.t. de taalvaardigheid van leerlingen. Het taalvaardigheidsniveau van instromende leerlingen moet bekend zijn, ook als dit niet in het onderwijskundig rapport tot nu toe was opgenomen.

Evaluatie

De evaluatie van de activiteiten wordt jaarlijks uitgevoerd door de taalcoördinator. De evaluatie zal schriftelijk worden vastgelegd in het jaarverslag (april) van de TC. Dit verslag gaat naar de rector die eindverantwoordelijk is.

Bijlage

Profielchets en taakomschrijving taalcoördinator (TC)

Profielchets

- **De TC heeft en houdt een goede relatie met de schooldirectie.**
De TC durft initiatieven te nemen en MT/directie zo nodig aan te spreken. Tegelijkertijd bouwt hij/zij een vertrouwensrelatie op met MT/directie en adviseert ten aanzien van taalactiviteiten, randvoorwaarden en scholing.
- **De TC kan schoolbreed kijken.**
De TC beschikt op een *helicopterview* en weet andere ontwikkelingen binnen en buiten de school in relatie te brengen met taalbeleid. Daarnaast zal de TC over een uitgebreide opvatting van professionaliteit moeten beschikken om daarin 'voorbeeldig' te zijn voor andere docenten van wie taalbeleid een andere taakopvatting vraagt.
- **De TC is een stimulator voor collega's.**
Een coördinator zal collega's gaan stimuleren op het gebied van taalaanpak en moet hen kunnen stimuleren om aan bepaalde ontwikkelingen mee te doen. De keuze van de juiste informatiemiddelen, opleidingen om collega's te informeren over taalaanpak en de voortgang van het taalbeleid speelt een belangrijke rol.
- **De TC reflecteert op eigen functioneren.**
De TC moet kunnen reflecteren op eigen functioneren en bereid zijn zichzelf te ontwikkelen. Daarbij heeft hij/zij een goed zicht op de eigen positie binnen de school en op de rol die hij/zij formeel en informeel in de organisatie speelt en wil spelen.
- **De TC neemt de leiding.**
De TC kan positieve ontwikkelingen uit andere scholen vertalen naar eigen school en ze daar implementeren. Daarbij zal de TC moeten beschikken over goede timing en weten wanneer de tijd daar is voor bepaalde zaken. De TC moet kunnen samenwerken en delegeren.

Taakomschrijving

- Het verzamelen en actueel houden van kennis en expertise op het gebied van taalontwikkeling.
- De ontwikkeling, evaluatie en bijsturing van taalbeleid.
 - a Het verzamelen van leerlingresultaten.
 - b Het analyseren van leerlingresultaten en hieruit speerpunten voor taalbeleid halen.
 - c Activiteiten voor taalonderwijs verzamelen, ontwikkelen en uitvoeren in de onderwijspraktijk.
 - d Evalueren van het effect van taalbeleid door opnieuw toetsgegevens te verzamelen en deze te vergelijken met de beginsituatie en met landelijk vergelijkbare groepen leerlingen.
 - e Informatie verstrekken aan het MT, de docenten en de ouders over het voortgangsproces.
- De ondersteuning bij de uitvoering, monitoring en borging van taken van direct betrokken actoren: rector, MT en docenten.
- Het opstellen van een jaarlijks te verschijnen taalbeleidrapport.
- Het agenderen van aandachtspunten voor het vakoverstijgend overleg.
- De ontwikkeling van een scholingsprogramma voor docenten.
- Het analyseren van de Cito-VAS toetsen samen met mentor en teamleider en aan de hand daarvan bepalen welke leerlingen in aanmerking komen voor steunlessen.
- Het samen met de desbetreffende docent bepalen van de invulling van de steunlessen.